

CALEA MĂNTUIIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

Astăzi Fecioara naște pe Mântuitorul lumii!

EDITORIAL

Nașterea Domnului – mărturie a purtării de grijă a lui Dumnezeu față de lume

Din nou, omenirea întreagă se apropie de marile evenimente ale mântuirii, ce sunt exprimate de sărbătoarea Crăciunului, a Anului Nou și a Botezului Domnului în Iordan. Poate, unii se întreabă: cum este întreaga omenire părtaşă la aceste momente sfinte, câtă vreme nu întreaga omenire a primit marea taină a Betleemului? Nu toți oamenii, în mod conștient și personal, au primit darul mântuirii lui Iisus Hristos. Cu toate acestea, prin ceea ce s-a petrecut în Betleem la „plinirea vremii” (cf. Galateni 4, 4) are de a face cu toți oamenii, cu lumea în ansamblul ei.

Cum se explică această afirmație? Cum are o legătură directă Întruparea Fiului lui Dumnezeu cu fiecare om în parte? Cum Pruncul Iisus din Betleem se referă direct la toți oamenii și la întreaga făptură? Acestea sunt întrebările fundamentale, care ne sunt prilejuate de sărbătoarea Crăciunului sau a Nașterii Domnului și la care sunt invitați să mediteze toți oamenii.

Nu am putea înțelege pe deplin sensul evenimentului din Betleem, dacă nu l-am privi pe acesta în legătură cu istoria omenirii, cu evoluția ei în timp și cu exigența primă a omului, pe care a primit-o de la începutul existenței sale, aceea, de a fi permanent în legătură de ascultare și iubire cu Izvorul vieții sale – Dumnezeu.

Nașterea Pruncului Iisus trebuie să o punem în legătură cu începuturile existenței omului pe pământ, cu mărirea lui, de a fi în ascultare și iubire față de Dumnezeu, pentru a-și atinge scopul existenței sale: asemănarea cu Dumnezeu. Eșecul existențial al omului, reprezentat de căderea acestuia în păcat, a făcut ca Dumnezeu Cel iubitor de oameni să nu se îndepărteze de omul, care a căzut de la fața Sa, ci să rămână în continuare în legătură cu el, să-l mustre, să-l călăuzească și să-l ajute în continuare, pentru ca creația Sa cea mai iubită – omul – să

nu se piardă cu totul. Și, odată cu omul, întreaga creație să redevină ceea ce ar fi trebuit, dacă omul nu ar fi păcătuit, darul lui Dumnezeu pentru om, prin care omul să se apropie de Dumnezeu, să-L cunoască și să-L iubească și prin intermediul darului creației făcut omului.

În înțelepciunea Sa, Dumnezeu a ales diferite mijloace, pentru a-și arăta în continuare iubirea Sa față de lume și de oameni, pronia Sa, arătând și prin aceasta, că El rămâne credincios și drept față de creația Sa. Sfânta Scriptură ne arată variatele forme ale purtării de grijă a lui Dumnezeu față de om, urmărind scopul final cu privire la el: readucerea acestuia la ascultare și iubire față de Creatorul său, eliberându-l de consecințele păcatului primordial săvârșit de primii oameni.

În acest sens, Sf. Ioan Damaschin are cuvinte memorabile cu privire la om și la purtarea Lui de grijă față de om: „Dumnezeu nu l-a trecut cu vederea (pe om n. n.), ci mai întâi l-a povățuit în multe chipuri, chemându-l să se pocăiască prin suspin și cutremur, prin potopul cu apă, prin distrugerea întregului neam omenesc aproape (Facere 6, 13), prin amestecul și împărțirea limbilor (Facere 11, 7), prin supravegherea îngerilor (Facere 18, 1-33), prin incendierea orașelor (Facere 19, 24-25), prin aparițiile dumnezeiești, prin războaie, prin biruințe, prin înfrângeri, prin semne și minuni, prin diferite puteri, prin lege, prin profeți.

Prin toate acestea, se căuta să se distrugă păcatul, care se răspândise în multe feluri, care subjugase pe om... și să readucă pe om la o viață fericită” (*Dogmatica*, Editura Scripta, București 1993, p. 95).

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan TULCAN

Sfânt Crăciun în grai străbun*

Iubitului cler, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini, binecuvântare, bucurie și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul nostru Iisus Hristos

Cinstiți credincioși și credincioase,
Cu marea sărbătoare a Crăciunului încheiem și anul numit calendaristic, căci cel bisericesc continuă cu perspectivele luminoase pe care însuși praznicul le vestește prin simțămintele înalte ce le înlesnește spre minunate făuriri. Zilele de sărbătoare se înlănțuiesc între sfârșitul și începutul de an, legând parcă vechiul de nou, adică ce este trecător cu ceea ce se înnoiește, pe o vreme în care curatul omătului care amintește ca vorbă de întreaga omenire, ca și de omenia de care trebuie să dea dovadă fiecare om, iar ca realitate și albul imaculat ce se învecinează cu lumina, punându-și pețea pe omenescul destinat desăvârșirii.

Cât putem cuprinde într-o frântură de timp hărăzită muritorilor ce așteaptă nemurirea, trăim în aceste zile de bucurie ca o gustare din veșnicie comuniunea cu Dumnezeu pentru care am fost creați. Înzestrați cu voință liberă, putem alege între bine și rău, dar în acest scop e necesară o cunoaștere prin învățatură formatoare de virtute. Ori, anul ce se încheie este închinat educației religioase a tineretului și totodată pildei în acest cadru date de Sfântul Antim Ivireanul, Mitropolit al Țării Românești din veacul al XVIII-lea, om de mare cultură și de atentă călăuzire a tuturor celor încredințați spre păstorie. Tot în aceeași legătură anul e consacrat și celor care purtau grija cărților folosite, tipografilor cu precădere, ce dovedeau că și în ființa cititorului se pot întipări cuvintele sfaturilor duhovnicești spre ascultare și împlinire. Anul care urmează omagiază pe iconarii dintotdeauna, spre a aduce aminte de cei care încearcă să redea cât mai pătrunzător chipul lui Dumnezeu prin

cel pe care l-a făcut asemenea spre a și deveni ca atare. Cuvântul lui Dumnezeu însuși S-a întrupat pentru a reface chipul Său în omul făcut după acesta, spre a-i reda starea cea dintâi. Conștiința acestei lucrări a trezit-o sfântul ierarh la vremea sa în ascultătorii săi prin multe cuvântări și scrieri, dintre care în parte păstrate poartă titlul de ”Didahii” sau învățături creștinești, două fiind consacrate praznicului în toiul căruia ne aflăm. Din acestea, încercăm cu smerită pricepere a desprinde învățătura împărtășită prin graiul străbunilor pe care, cu dragostea pentru neamul românesc l-a adoptat, el însuși fiind adoptiv pentru acesta, descinzând din cel al georgienilor, care asemenea nouă, au primit religia creștină încă de la începutul răspândirii ei. Textele biblice principale pe care se temeluiesc acestea sunt legate, pentru prima cuvântare de Creație, iar pentru cea de-a doua, de înnoirea acesteia spre mântuire, fapt care amintește termenul de Crăciun, cu înțeles adânc în limba noastră românească, legat mai ales de continua lucrare a lui Dumnezeu.

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

Urmând firul cuvântului Sfântului Mitropolit în adaptarea la vorbirea curentă, acesta porcede de la textul Sfântului Apostol Pavel „Cel ce sfințește și cei ce se sfințesc dintr-Unul sunt toți; de aceea nu se rușinează să-i numească pe ei frați... Căci, într-adevăr nu a luat firea îngerilor, ci sămânța lui Avraam. Pentru aceea dator era întru toate să se asemene fraților...”[1], spunând că „două firi mai alese și mai de cinste a făcut Dumnezeu, adică cea îngerească și cea omenească...; însă nu pentru trup, ci pentru suflet este făcut omul după chipul lui Dumnezeu, căci Dumnezeu nu are trup, ci este duh[2]...”

Continuare în pagina 2

† TIMOTEI
ARHIEPISCOP al ARADULUI

*Pastorală la Nașterea Domnului 2016

Din sumar

- ▶ Să ne iubim unul pe altul ca într-un gând să mărturisim...
pagina 3, *Gianina Cristina Ciupuliță*
- ▶ Bucuria Întrupării Fiului lui Dumnezeu
pagina 3, *Arhid. Tiberiu Ardelean*
- ▶ Știri
pagina 4

Sfânt Crăciun în grai străbun

Urmare din pagina 1

Îngerul încă este duh, că așa zice prorocul David: "Cel ce face pe îngerii Săi duhuri". Și sufletul omului este duh, cum iarăși același psalmist zice: "Întorcându-Ți Tu fața Ta se vor tulbura; Lua-vei duhul lor și se vor sfârși și în țărână se vor întoarce. Trimite-vei Duhul Tău și se vor zidi și vei înnoi fața pământului." [3] Totodată se precizează: Dumnezeu este nevăzut, îngerul și sufletul omului la fel; Dumnezeu, îngerul și sufletul omului sunt nemuritori și au înțelegere și voie. [4] De asemenea, că amândouă firile, adică îngerească și omenească au căzut pentru trufie, pentru că au dorit să fie asemenea lui Dumnezeu. Cea a îngerului de lumină sau Lucifer, întrucât a cugetat așa: "sui-mă-voi deasupra norilor și asemenea cu Cel Preaînalt voi fi;" [5] iar cea omenească atunci când a mâncat din lemnul cunoștinței prin ispita șarpelui sau diavolului, cu vrerea că se va face Dumnezeu. Acum însă Dumnezeu dăruiește omului mila Sa, luând spre Sine firea lui cea căzută, îngerului nevoind să-i arate aceeași milă, neluând firea lui, așa cum explica în textul de la începutul cuvântării Apostolul neamurilor. [6] Se numără apoi patru pricini pentru care Fiul lui Dumnezeu, prin întrupare, a luat fire omenească și nu îngerească; prima fiind aceea că îngerii n-au căzut toți, pe când oamenii sunt toți căzuți pentru păcatul celui dintâi născut, adică a protopărinților Adam și Eva, dând o pildă, pe cea a păstorului care având o sută de oi și pierzând una, lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie, mergând după ea și găsind-o se bucură de ea, mai mult decât de celelalte. [7] În acest context cităm pe părintele Dumitru Stăniloae cu următoarea lămurire: "chiar o parte din îngerii s-au alterat ieșind din comuniunea cu Dumnezeu, izvorul vieții ca locaș al libertății lor, ca stare de la început. Prin aceasta a ieșit din libertatea

dragostei de Dumnezeu, căzând în lanțurile robiei patimilor și în întunericul lipsei de sens al unei astfel de existențe, care nu înaintează în bogăție spirituală. Se înțelege prin puțința de schimbare a făpturilor, atât schimbarea morală, cât și alterarea ontologică. Cea dintâi produce pe cea de-a doua." [8] A doua pricină este greșeala omului din slăbiciune, căci în trei chipuri greșește omul: din slăbiciune, și care este împotriva lui Dumnezeu Tatăl, întrucât El este Atotputernic; apoi cel din neștiință, căci Fiul lui Dumnezeu este înțelepciune și mai apoi cel din firea cea rea, care este împotriva Duhului Sfânt, căci Duhul este vistier de bunătați. Deci, omul care greșește din slăbiciune va fi iertat mai lesne dacă se va pocăi, iar păcatul care este împotriva Duhului Sfânt nu se iartă lesne, fiind datorat firii căzute. Așadar, Domnul a luat firea omenească, nu cea îngerească pentru că omul a greșit din slăbiciune împotriva lui Dumnezeu Tatăl, iar îngerul căzut din firea lui, împotriva Duhului Sfânt. [9] A treia pricină este că îngerul a greșit de bună voia lui, iar pe om l-a înșelat diavolul sub chipul șarpelui. Autorul lămură că în două chipuri se face păcatul: unul propriu, altul străin și Dumnezeu ceartă și pentru păcatele străine, precum se vede în multe cărți și istorii că după cum "puțin aluat dospește toată frământătura", [10] așa și păcatul și răutatea unuia pricinuieste la mulți mare pacoste. [11] A patra pricină este că îngerul fiind mai de cinste decât omul era dator și mai mult să se ferească de păcat. [12] "Iar pentru ce a luat Fiul lui Dumnezeu firea omenească și nu altă față a dumnezeirii, adică Tatăl sau Duhul Sfânt, încă sunt patru pricini. Întâi pentru că Fiul lui Dumnezeu se cheamă și Înțelepciune, care a luat chipul omului ca să vindece nepriceperea acestuia prin care a căzut. A doua că Fiul lui Dumnezeu fără de ani se face și Fiul omu-

lui sub ani. A treia ca precum s-a făcut Fiul lui Dumnezeu Fiul omului așa să devină și fiul omului Fiul lui Dumnezeu, după cuvântul Sfinte Scripturi "și celor câți L-au primit, care cred în numele Lui le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu." [13] A patra, întrucât Fiul fiind fața dumnezeiască din mijloc a Sfintei Treimi S-a făcut mijlocitor între Dumnezeu și om după spusa aceluiasi sfânt apostol citat: "Unul este Dumnezeu, unul este și mijlocitorul între Dumnezeu și oameni: omul Iisus Hristos, Care S-a dat pe Sine preț de răscumpărare pentru toți." [14] În continuare, în ceea ce privește lucrarea mântuirii dezvoltată în cel deal doilea cuvânt de învățătură, Sfântul Ierarh pe care-l cinstim zice: "Iar pentru Nașterea Domnului Hristos, pe care o prăznuiește astăzi luminat Sfânta Biserică, în ce chip s-a născut Fiul lui Dumnezeu din Tată fără de mamă și cum S-a întrupat din Mamă fără de tată, nu trebuie iscodit devreme ce este Taină foarte mare, adică și mai presus de fire, ci numai cu credință și cu mărire prin cuvânt să ne închinăm Lui, ca unui Soare al dreptății ce a răsărit din pântecul Fecioarei, nouă celor ce ședeam întru întuneric și umbra morții; și din călduroasa inimă să Îi mulțumim pentru multa și nemăsurata milă ce a făcut cu noi de am înnoit firea noastră cea căzută, cu nașterea Sa..." [15] Textul începător al celei de-a doua cuvântări tocmai oglindește acest adevăr: "Îngerul a zis păstorilor: Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul, că vi s-a născut azi Mântuitor Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David." [16] Într-un chip aparte se stăruie asupra minunii sărbătorite prin cuvintele: "Și nașterea aceasta n-a fost numai mântuitoare, ci și minunată. Că pe de o parte trebuie să ne minunăm de sfatul cel minunat al înțelepciunii lui Dumnezeu, iar pe de altă parte să mărim lu-

crul cel mare al bunătații Lui... Minunat este numele Mântuitorului că nu numai într-un lucru, ci în toate faptele Sale minunat a fost: minunată zămislirea Lui, minunată și nașterea, minunată și viața, învățătura, moartea, învierea, înălțarea la cer, că toate întru Dânsul au fost nouă înălțate și minunate... Iar ce este prăznuirea noastră de acum este mai minunată decât toate." [17] Praznicul actualizează minunea.

Dreptmăritori creștini și creștine,

Sfârșitul celor spuse, dar nu și al celor multe câte s-ar mai fi putut înșirui după cele scrise de Sfântul Mitropolit Antim, duce la convingerea oportunității de a adăuga îndemnul însuși al scriitorului pentru cititor în propriile cuvinte, și anume: "Să ne închinăm nașterii Lui, aducându-I cu dragoste, cu frică și cu multă cucerie, împreună cu filozofii și daruri de bunătați: aur, tămâie și smirnă; în locul aurului să-I aducem credință dreaptă, ca unui Împărat ce iaste al cerului și al pământului și al tuturor adâncurilor; în locul tămâiei să-I aducem dragoste curată, ca unui Dumnezeu vecinic și în loc de smirnă să-I aducem nădejdia cea bună, că El iaste toată nădejdia lumii... Și precum a înnoit cu nașterea Sfinției Sale toată lumea și viața omenească, așa să înnoiască și anii vieții noastre, cu fericită și întreagă sănătate, ... ca și cu o gură și cu o inimă, cu bucurie sufletească să zicem împreună cu îngerii: Slavă lui Dumnezeu, Celui din nălțime și pre pământ pace, întru oameni bunăvoire." [18] Cât de pătruns de atmosfera sărbătorii a fost autorul, pe lângă cele arătate,

se poate vedea din admirația cu care privește faptul minunat al Nașterii Domnului. Bucuria se transmite în trăirea fiecărui credincios prin visarea la anii copilăriei din sânul familiei sau în vatra părintească; și tuturor celor ce au încercat din fragedă vârstă, ca și el, plecarea dintre ai săi, purtarea pe valurile vieții peste mări și țări, prin pronia divină, cunoscând adevărul că, minunate sunt căile Domnului, când cele de pe urmă reamintesc pe cele dintâi cu moștenirea înaintașilor menită să ducă la desăvârșire. La bunele urări ale Sfântului Ierarh pentru ascultători și cititori adăugăm și cele la care îndatorează slujirea de Sfintele sărbători și Noul An, rugăciunea cu părinteasca binecuvântare, spre împlinirea tuturor celor de folos și slava lui Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Amin.

NOTE:

- [1] Evrei 2, 11, 16 – 17;
- [2] Ioan 4,24
- [3] Psalm 103, 5, 30 – 31; cf. Sfântul Antim Ivireanul, Didahii, București, 2016, p. 148;
- [4] Ibidem;
- [5] Isaia 14, 14;
- [6] Facerea 3, 1 – 19; cf. Sf. Antim, o.c., p. 149;
- [7] Luca 15; cf. Idem;
- [8] Sf. Atanasie cel Mare, Scrieri, partea a doua, în Col. Părinți și Scriitori Bisericești, trad. Pr. Prof. D. Stăniloae, vol. XVI, București, 1998, p. 56, nota 87;
- [9] Sf. Antim, o.c., p. 150 – 151;
- [10] I Cor. 5, 6;
- [11] Sf. Antim, o.c., p. 152;
- [12] Ibidem;
- [13] Ioan 1, 12;
- [14] I Timotei 2, 5 – 6; cf. Sf. Antim, o.c., p. 153;
- [15] Idem, 153 – 154;
- [16] Luca 2, 10 -11;
- [17] Sf. Antim, o.c., p. 156;
- [18] Sf. Antim, o.c., p. 162 – 163.

Nașterea Domnului – mărturie a purtării de grijă a lui Dumnezeu față de lume

Urmare din pagina 1

Pronia lui Dumnezeu față de om nu este numai una de bucurie și de fericire, ci ea este adeseori aspră, dureroasă, dar, și plină de speranță pentru omul călăuzit de Dumnezeu.

Dar, Dumnezeu nu S-a mărginit doar la aceste forme ale proniei Sale, ci acestea au fost depășite prin altele, care de care mai impresionante, pentru ca, în final, să se arate iubirea și atotputernicia Sa. Întrucât prin păcat moartea a pus stăpânire asupra omului, Dumnezeu a hotărât, ca să trimită în lume, pentru biruința morții pe Cel, Care este fără de păcat, pentru ca în felul acesta moartea să fie biruită. „În sfârșit, Dumnezeu arată noianul cel mare al dragostei de oameni, pe care

o are pentru om. Căci Însuși Creatorul și Domnul primește să lupte pentru creatura Lui și Se face Învățător cu fapta. Și pentru că dușmanul amăgește pe om cu nădejdea Dumnezeirii, acum este amăgit, căci Domnul S-a îmbrăcat cu haina trupului și arată în același timp bunătața, înțelepciunea, dreptatea și puterea lui Dumnezeu. **Bunătața**, pentru că n-a trecut cu vederea slăbiciunea făpturii, ci s-a îndurat de cel căzut și i-a întins mâna. **Dreptatea**, pentru că omul fiind biruit, nu îngăduie ca altcineva decât omul să învingă pe tiran și nici nu răpește cu forța pe om de la moarte, ci pe acela pe care altădată moartea îl subjugase prin păcat, pe acesta, pe cel bun și drept l-a făcut iarăși biruitor și a mântuit pe cel

asemenea, prin Unul asemenea, lucru ce părea cu neputință. **Înțelepciunea**, pentru că a găsit dezlegarea cea mai potrivită a acestui lucru imposibil. Căci prin bunăvoia lui Dumnezeu și a Tatălui, Fiul Cel Unul născut și Cuvântul lui Dumnezeu... **Se pogoară** aplecând cerurile, adică smerind, fără să smerească înălțimea Lui cea nesmerită, Se pogoară spre robii Săi printr-o pogorâre inexprimabilă și incomprehensibilă. Căci aceasta înseamnă pogorârea... și fiind Dumnezeu desăvârșit, Se face om desăvârșit și săvârșește cea mai mare noutate dintre toate noutățile, singurul nou sub soare (cf. Ecclziast 1, 9-10)", prin care se arată **puterea infinită a lui Dumnezeu**" (Sf. Ioan Damaschin, *Dogmatica*, p. 96).

Iată, ce taină mare are loc în Betleem, și la care taină omenirea este mereu invitată să participe. Viziunea referitoare la pronia lui Dumnezeu față de om, ce a culminat în taina Betleemului reprezintă pentru întreaga omenire un semn al bucuriei și al speranței. Oricât ar coborî omul de jos pe scara (ne) umanizării sale, el nu este niciodată pierdut, ci se află mereu în purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

De aceea, este important, ca omenirea de astăzi să fie invitată să descifreze, cu claritate, semnele vremii, care sunt, totodată, mărturii ale proniei dumnezeiești. Dar, mai ales, să nu ignore nici o clipă taina și darul Betleemului.

Să ne iubim unul pe altul ca într-un gând să mărturisim...

Suntem în luna cadourilor, toată lumea vorbește despre această, dar uneori cel mai mare cadou pe care îl putem face cuiva este prezența, prezența noastră. A fi acolo pentru a-l bucura pe celălalt, a fi acolo pentru că celălalt își dorește să fii cu el, sau pentru a-l surprinde. A fi și atât. Poate că nu-l înțelegi, nu putem înțelege tot și toate, poate că nu știi ce să zici, uneori ni se pare că ne-au părăsit toate cuvintele din minte, poate chiar nu știi ce să faci, există dați când vrem să fim invizibili, în loc să fim vizibili; în clipe de felul aceasta, ce-ai zice să îmbrățișezi? Când celălalt, **oricare** ar fi celălalt, îți strigă: *sunt aici, oprește-te puțin, salută-mă, privește-mă, stai câteva clipe cu mine! Ți-aș scrie undeva, pe nori, pe copaci, pe aer dac-aș putea, exist, fă-ți timp de mine!* Oricare ar fi celălalt, de la bolnavul din spital, la copilul din orfelinat, la bătrânul din azil, la mine, la tine, la propria familie, la însuși Hristos! Poate că de multe ori trecem așa, noi pe lângă noi, noi pe lângă cei dra-

gi, noi pe lângă Dumnezeu. Hai să ne privim, hai să ne zâmbim, hai să ne iubim unul pe altul ca într-un gând să mărturisim!

Într-o etapă a lumii în care accentul cade pe timp ca valoare indispensabilă a vieții, Grupul Catehetic „Schimbarea la

Față a Domnului”, coordonat de părintele Filip Albu, s-a hotărât să dăruiască câteva ore din viața membrilor lui, colindând. Pe la copii, bătrâni, spital, azil, orfelinat, pe la casele fiecăruia, pe unde am apucat. Cu mic cu mare am plecat să colindăm, pe

Domnul să laudăm, să vestim vestea cea mare, că s-a născut în lume, în peșteră, pe paie, în ieslea boilor, Împăratul tuturor. Și pur și simplu ne-am umplut de bucurie! Nu cred că există o explicație logică, un raționament, o variabilă care

să se potrivească în această ecuație, pentru că simți și gata! E un mod cu totul special de a ieși din cotidian, de a încerca să faci și altceva, de a te detensiona de stresul zilnic și în același timp de a **dăru**i. Și ce viteză de convertire a firii umane are colindul! Am primit un feedback minunat de la cei colindați: zâmbete și fețe luminoase. *Îmbucură-te om bun, hoi leri-i, leri-i Doamne, cam ajuns Sfântu' Crăciun, hoi, leri-i Domn.*

La un flash al privirii doar niște note muzicale, partituri și versuri, dar care ascund o întreagă tradiție în substanța lor spirituală. Om minunat ce ești în așteptarea Nașterii Domnului, indiferent ce vârstă ai avea, vino, **colindă** și prin tine, du obiceiul mai departe, nu lăsa să se piardă această bucurie, ce din moși, strămoși există: *Din an în an sosesc mereu la geam cu moș Ajun, e ger cumplit, e drumul greu, dar e obicei străbun.*

Gianina Cristina CIUPULIGĂ

„Veseliți-vă dreptilor, ceruri bucurați-vă, săltați munților, căci S-a născut Hristos. Fecioara șade asemănându-se heruvimilor, purtând în brațe pe Dumnezeu-Cuvântul întrupat. Păstorii slăvesc pe Cel născut; magii aduc daruri Stăpânului; îngerii, cântând, grăiesc: Necuprinsule Doamne, slavă Ție!” (Slujba Utreniei Nașterii Domnului, Stihira I de la Laude)

Astăzi Hristos în Betleem Se naște din Fecioara. Astăzi Cel fără de început Se începe și Cuvântul Se întrupează. Puterile cerurilor se bucură și pământul cu oamenii se veselește; magii daruri aduc; păstorii minunea vestesc; iar noi neîncetat strigăm: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire! (Slujba Utreniei Nașterii Domnului, Și acum..., la Laude)

Bucuria Întrupării Fiului lui Dumnezeu

Nașterea Domnului este unul din polii de referință ai anului bisericesc. Este momentul când Dumnezeu se pogoară în lume prin Fiul Său Întrupat, ca mai apoi prin toate tainele Bisericii să ne ridice pe noi prin Înviere, la ceea ce înseamnă redevinerea omului, chip al lui Dumnezeu.

Catavasiile Nașterii Domnului, cântate pe glasul I, care încep prin cântarea: „Hristos se naște slăviți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L!”, încununează sărbătoarea Nașterii Domnului atât prin frumusețea cântării liturgice cât și prin profunzimea teologică pe care o exprimă, în cuvinte simple, însă inspirate de Duhul Sfânt. De altfel, fiecare Praznic Împărătesc are anumite cântări care recapitulează întreaga iconomie a mântuirii noastre.

Catavasiile Nașterii Domnului prezintă într-o manieră poetică, teologia Bisericii despre Întruparea Mântuitorului Iisus Hristos. Pe lângă aspectul teologic, aceste cântări bisericești alcătuite de către Cosma Melodul în sec. al VIII-lea realizează și o incursiune istorică pentru a arăta că cele **vechi**, profețiile vechi-testamentare despre venirea lui Mesia, care s-au împlinit la Nașterea Fiului lui Dumnezeu, se unifică cu cele **noi**, adică cu cuvântările inspirate ale Sfinților Părinți ai Bisericii Noului Legământ. Primul imn liturgic al canonului Nașterii

Domnului, a fost inspirat din cuvântarea la praznicul Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos, rostită de Sf. Grigorie Teologul, cuvântare care începe cu următoarele cuvinte: **„Hristos se naște slăviți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L! Hristos pe pământ, înălțați-vă! Cântați Domnului tot pământul”**. Ca și imnologul Catavasiilor Nașterii Domnului, Sf. Grigorie de Nazians, sublinia că-L slăvim pe Pruncul Iisus, prin cuvintele: **„Hristos este acum în trup, veseliți-vă de aceasta cu cutremur și bucurie”**.

Bucurianașterii Pruncului este atât de bine reliefată în cuvintele Sf. Evangelist Luca: **„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace între oameni bunăvoire!”** (Luca 2,14). Este bucuria îngerilor, a cetelor îngerești: Heruvimii, Serafimii, Tronurile, Domniile, Puterile, Stăpâniile, Începătoriile, Arhanghelii și Îngerii, la aflarea veștii Nașterii Mântuitorului din Fecioară.

Iată, deci, îngerii cântă și se bucură în jurul Tronului ceresc. Sf. Grigorie Palama spune: **„Înainte de noi și pentru noi Dumnezeu a creat pe îngeri pe care îi trimite să slujească aceluia care vor moșteni mântuirea”**. Sfinții Părinți văd unitatea creației în faptul că îngerii au fost creați pentru a sluji la realizarea planului de mântuire al oamenilor, plan rânduit de Dumnezeu din veșnicie.

Sf. Apostol Pavel ne spune prin cu-

vintele: **„Cunoașteți Harul Domnului nostru Iisus Hristos, că fiind El bogat S-a făcut sărac, ca să vă îmbogățiți prin sărăcia Lui”** (2 Cor. 8,9), că prin faptul că Fiul lui Dumnezeu cel bogat, S-a făcut sărac pentru noi, ne-am putut noi împărtași de bogăția Lui. Coborârea Lui e condiția îndumnezeirii noastre. În Hristos Cel Întrupat ni s-a deschis, spune Părintele Stăniloae, calea spre ținta deplinei umanizării, și El e calea spre aceasta, căci e calea spre comuniune cu Dumnezeu.

Nașterea Pruncului Iisus este un prilej de a reflecta mai îndelung asupra dragostei lui Dumnezeu pentru noi. Hristos se naște într-o iesle, smerit, pentru a ne arăta că drumul nostru de întoarcere către Dumnezeu, pentru a putea înțelege mai bine taina Întrupării, trebuie să înceapă cu smerenia.

Smerenia este arta care te trimite la tine, spune Părintele Arsenie Papacioc, să stai cu tine, smerit în tine. Procesul care a rânduit întreaga stare de lucruri, soarta întregii creații a lui Dumnezeu și care a fost făcut printr-un act de mare smerenie, înfricoșându-se îngerii și toate puterile cerești, este Întruparea Mântuitorului.

Actul acesta era necesar să se facă, pentru că, printr-un act de mândrie nesăbuit, Lucifer a pretins că este Dumnezeu, că ar fi vrut să fie Dumnezeu. Și nu-

mai prin doua cuvinte: Eu sunt..., atât a zis satana. Ar fi vrut să zică: Eu sunt Cel Ce sunt, adică Dumnezeu. Dar a căzut.

Deci a fost necesar ca Mântuitorul să se smerească. Pentru că smerenia este singura forță care poate elibera orice suflet și orice popor, în toată creația lui Dumnezeu. Bunăoară, noi, ca să putem fi alături de Hristos, trebuie să purtăm aceeași identitate. Dacă El s-a smerit, El, Care a făcut cerul și pământul și Care a făcut tot ce există, sigur că creația Lui va trebui să stea la dispoziția Lui, smerită.

De fapt, trebuie săștim toți că niciodată un om smerit nu se vede smerit. Nu se vede, pentru că n-ar mai fi smerit. Precum spune un sfânt părinte în Pateric: **„Ce este smerenia, părinte? A te vedea pe tine sub toată făptura, fiule”**. **„Fiți înțelepți ca șerpii, spune Mântuitorul, și blânzi ca porumbeii”**. De ce înțelept ca șarpele, care-i atât de odios între fiare, între animale? Pentru cășarpele își ferește capul. Să nu-l lovești la cap, că moare. Dacă îl lovești oriunde, nu pier. Și capul nostru e Hristos. Trebuie, cu orice chip, identificat cu El și ferit Hristos, să nu cumva să sufere Hristos, Care a spus: **„Fără de Mine nu puteți face nimic”**.

Acesta este modelul de smerenie cu care noi suntem datori să întâmpinăm Praznicul Bucuriei, al venirii în lume a Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru.

Arhid. Tiberiu Ardelean

ȘTIRI

Misiunea Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea” la Penitenciarul de maximă siguranță din Arad

Joi, 15 decembrie 2016, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei al Aradului, corul bărbătesc „Atanasie Lipovan” al Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea”, din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, a oferit un concert de colinde, la Penitenciarul de maximă siguranță, celor care sunt privați de libertate, încercând prin ceea ce s-a prezentat să sădească în inimile ascultătorilor licărul de nădejde și de bucurie în prag de sărbători.

Conducerea Penitenciarului a făcut toate diligențele pentru buna desfășurare a concertului, care s-a desfășurat în Capela „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, din incinta închisorii. Corul, condus de Părintele Arhid. Asist. Univ. Drd. Tiberiu Ardelean, a prezentat un buchet de colinde din repertoriul tradițional, colindele fiind intercalate de un cuvânt de mângâiere și de întărire oferit de Părintele Conf. Univ. Dr. Lucian Farcașiu, de la Facultatea arădeană. Părintele, în cuvântul său a subliniat importanța Nașterii Mântuitorului Hristos în inimile fiecăruia, importanța primirii lui Hristos, Cel care-l eliberează pe om de păcate, de neputințe, Cel care rupe orice lanțuri și opreliști, redându-i omului libertatea și deschizându-i acestuia, drumul spre mântuire.

La final, s-au făcut toate urările de bine, sănătate și nădejde în Hristos Domnul, urări din partea conducerii Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea”, din Arad, a Părintelui decan Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja.

Părintele capelan Vlad Oneț a mulțumit colindătorilor, asigurând facultatea noastră de toată dragostea și de buna colaborare și pe viitor.

Duminica dinaintea Nașterii Domnului la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

În data de 18 decembrie 2016, Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului, premergătoare marelui Praznic Împărătesc aducător de bucurie și lumină, la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din municipiul Arad, s-a oficiat Sfânta Liturghie de către soborul preoților și al diaconilor, răspunsurile liturgice fiind date de Corul Catedralei.

Slujba Vecerniei a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, fiind înconjurat de soborul slujitor al Noii Catedrale. După slujba Vecerniei, Chiriarchul a oficiat un parastas pentru toți binefăcătorii și donatorii Catedralei arădene trecuți la cele veșnice, între care se află primii cititori – Corneliu și Ruxandra De Bota.

La ceas de seară, cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfinției Sale, Corul Catedralei arhiepiscopale, dirijat de C. Diacon Laviniu Morariu, a susținut îndătinat concert de colinde, prezentarea fiind făcută de PC dr. Mircea Florin Cricovean. În cuvântul rostit, PC Sa a argumentat biblic, patristic și istoric apartenența colindelor la spațiul sacru al Bisericii, dar și al neamului românesc.

Corul și-a ales un bogat repertoriu, în care s-au regăsit și următoarele colinde: *Sus creștini, nu mai dormiți!*, de Timotei Popovici, *Domnuleț și domn din cer* de Gheorghe Cucu, *Legănelul lui Iisus* de Valentin Teodorian, alături de colinde cunoscute deja, precum *Deschide ușa creștine, O, ce veste minunată!*, *La Vifl-eem colo-n jos*, *Praznic luminos*. În premieră, corul a cântat piesa *A venit și-aici Crăciunul!* Din repertoriul

Mănăstirii Diaconești, armonizată de prof. dr. Mircea Buta.

La finalul concertului, Înaltpreasfințitul Părinte dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, a adresat un cuvânt de prețuire a muncii depuse de colindători ca și de slujitorii Catedralei arhiepiscopale mai ales în perioada marilor sărbători naționale și bisericești și care pun în lumină meritele înaintașilor pentru a fi continuate de către cei de astăzi pentru zidirea unei lumi noi.

Duminica dinaintea Nașterii Domnului în Parohia Arad-Bujac

Duminica dinaintea Praznicului Nașterii Domnului a fost una cu totul deosebită pentru comunitatea credincioșilor din Parohia Arad-Bujac. La orele dimineții, a poposit în mijlocul credincioșilor Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, răspunzând invitației părintelui paroh dr. Vasile Pop. Chiriarchul arădean a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica parohială cu hramul „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”, înconjurat de soborul slujitor și în prezența numărului mare de credincioși veniți pentru a primi arhierescă binecuvântare înainte de sfintele sărbători.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură pus sub titlul „Cartea vieții” (cf. citirilor scripturistice ale duminicii: Evr. 11; Mt. 1), în care s-a referit la rostul cărții în istoria lumii. Fiecare om valorifică aceasta în viața proprie.

La civilizația omenirii cartea își are o contribuție din cele mai de seamă. Istoria biblică dă mărturie prin citirile din Duminica Sfinților Părinți după trup ai Domnului, enumerând generații cu veacurile și locurile lor, o adevărată periodizare istorică, împletind elementele materiale cu cele spirituale și supranaturale – întruparea Fiului lui Dumnezeu într-un mod minunat, fapt ce prilejuiește înălțarea întregii umanități prin Providența divină. Praznicul Nașterii Domnului încununează strădaniile credinciosului spre redobândirea stării dintru început, în care omul a fost creat de Dumnezeu, a subliniat Ierarhul.

Mulțime mare de credincioși, copii, tineri și bătrâni s-au împărțit cu Trupul și Sângele lui Hristos.

Răspunsurile liturgice au fost date de către grupul coral al tinerilor parohiei, acompaniați, într-o frumoasă exprimare omofonă, de către întreaga biserică.

În numele întregii comunități, preotul paroh dr. Vasile Pop, a adus mulțumiri Chiriarchului pentru binecuvântarea arhierescă și permanenta purtare de grijă pe care Înaltpreasfinția Sa o arată pentru credincioșii acestei parohii. La rândul său, Chiriarchul a mulțumit pentru căldura sufletească cu care este întâmpinat de fiecare dată când poposește aici.

În aceeași zi, la ceas de seară, în biserica parohială, la inițiativa părintelui paroh Vasile Pop, a fost săvârșită Taina Sfântului Maslu.

În mijlocul soborului de preoți s-a aflat protos.dr. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, care, cu acest prilej, a adresat celor prezenți un cuvânt de învățătură.

La final, părintele paroh Vasile Pop a transmis

mulțumiri tuturor preoților pentru slujire, precum și credincioșilor prezenți în număr așa de mare.

Concert de colinde al corului „Armonia” din Arad

În seara zilei de 18 decembrie, după slujba Vecerniei, în Catedrala Veche din Arad a avut loc tradiționalul concert de colinde al corului „Armonia”. Sub bagheta maestrului prof. Ovidiu Boar, corul a interpretat un generos buchet de colinde din repertoriul național tradițional. Prin rafinamentul și calitatea vocală, corul Parohiei Arad-Centru a încântat și delectat auzul și inimile auditorilor.

Concertul a fost prezentat de Preacucernicul Părinte Teodor Pavel, preot slujitor al Parohiei Arad-Centru.

La reprezentația din seara zilei de duminică au fost prezenți preoții slujitori ai parohiei mai sus amintite, credincioși și iubitori ai colindelor noastre tradiționale.

Cu o activitate de aproape un secol, venerabila formație corală înscrie o importantă pagină în istoria Catedralei Vechi și a Eparhiei Aradului deopotrivă.

Preoții din Arhiepiscopia Aradului, colindători la Spitalul Județean

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei, membrii Coralei Preoților din Arhiepiscopia Aradului, dirijați de către părintele Arhid. Asist. Univ. Drd. Tiberiu Ardelean, au fost cei care, în după-amiaza zilei de 15 Decembrie 2016, au vestit Nașterea Mântuitorului Hristos bolnavilor internați în Spitalul Județean Arad.

Astfel, au primit colindul cel bun și sfânt atât personalul angajat, cât și beneficiarii serviciilor medicale și sociale. Preoții Coralei au fost întâmpinați de către cei aflați în suferință cu multă bucurie și cu lacrimi în ochi, aducându-le acestora un licăr de speranță și de credință. Din Corala Preoților face parte și PC. Părinte Gabriel Mariș, Consilierul Social al Arhiepiscopiei Aradului, care a precizat că „evenimentul are ca scop vestirea Nașterii Mântuitorului Hristos într-un cadru în care suferința și boala umbresc bucuria Sărbătorilor. Am încercat, prin colindele noastre, să aducem o bucurie celor care sunt internați în spital, dar și celor care se ostenesc în acesta, medicii și asistentele”.

Evenimentul a avut loc și cu sprijinul domnului doctor Florinel Cozma, medic internist în cadrul spitalului, care s-a arătat bucuros și emoționat de această prezență, afirmând că „și noi, medicii, suntem niște sacerdoți, dar diferența dintre noi și dumneavoastră, preoții, este aceea că noi slujim într-un templu al suferinței. Ne-ați încântat sufletele cu minunatele colinde pe care le-ați prezentat în această seară, pentru care vă mulțumim”.

După terminarea programului de colinde, preoții au dăruit celor bolnavi iconițe.

Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Diac. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.